

RUMUNIA

CHRONOLOGIA 1984 – 2016

Stanisław Bielei rocznik 2012/2013, Andrij Szablia rocznik 2015/2016

1984	
	<p>17 marca - Ion Iliescu stracił stanowisko przewodniczącego Narodowej Rady Wód i został dyrektorem Wydawnictw Technicznych</p> <p>październik - IV Dyrekcja Securitate i jednostka UM 0110 wykryły konspirację grupy nazwanej „Corbii” („Kruki”), która miała dokonać zamachu stanu w dniach 15-17 tego miesiąca, podczas wizyty Nicolae Ceaușescu w RFN</p> <p>1 grudnia - Na czele DIE stanął Aristotel Stamatoiu, poprzednio szef i z-ca szefa Dyrekcji III</p>
1985	
	<p>styczeń – założono Komitet Ocalenia Narodowego (Comitetul Salării Naționale – CSN)</p> <p>luty - Kostyál i Ionița znów podjęli kontakty z Militaru, ale Kostyála aresztowano pod zarzutem kradzieży energii elektrycznej (15.03.1985)</p> <p>13 maja - ambasador David Funderburke podał się do dymisji na znak protestu przeciwko popieraniu Ceaușescu przez Amerykę.</p> <p>wrzesień-październik - powstała tajna chadecka Actiunea Romania Democrata (Akcja na rzecz Demokratycznej Rumunii)</p> <p>listopad - Gen. Constantin Olteanu, do którego obowiązków należał nadzór nad operacjami śledczymi, został przyjęty przez Gorbaczowa</p>
1986	
	<p>Spotkanie przywódców krajów socjalistycznych. Ceaușescu odrzuca pierestrojkę. W prasie zachodniej pojawiła się seria artykułów o prawach człowieka w Rumunii.</p> <p>luty – Ceaușescu bierze udział w XXVII zjeździe KPZR; nieoficjalnie spotyka się z Gorbaczowem.</p> <p>lipiec - roku pojawiły się pogłoski o pokojowym planie przekazania władzy przez Ceaușescu „na przykład Ionowi Iliescu” ”lub komuś innemu i o tworzeniu w Moskwie „gabinetu cieni”.</p> <p>1 czerwca - po głódówce protestacyjnej Lászlo Tökes został przywrócony na niskie stanowisko pomocnika czerwonego pastora Leo Peukera w Timiszoarze</p>
1987	
	<p>Spotkanie Iona Iliescu, Nicolae Militaru, Vasile George, Silviu Brucana z Gelu Voicanem Voiculescu w parku Herăstău w Bukareszcie.</p> <p>Iliescu publikuje artykuł, w którym nawołuje do pierestrojki.</p> <p>RWE zaczyna nadawać audycje o łamaniu praw człowieka w Rumunii</p> <p>1 stycznia - po śmierci Peukera, władze zgodziły się by Tökes został pastorem</p>

	<p>„na próbę”. Jego zwierzchnikiem był lojalny wobec komunistów biskup Oradei Lászlo Papp.</p> <p>lutym - doszło do manifestacji w Jassach</p> <p>maj – wizyta Gorbaczowa w Bukareszcie</p> <p>25-27 maja - Michaił Gorbaczow odwiedził Rumunię, ale wbrew spekulacjom nie doszło do spotkania z Iliescu i namaszczenia go na następcę Ceaușescu.</p> <p>27 lipca – zmarł gen. Ion Ioniță</p> <p>3 września - Tudor Postelnicu został awansowany na ministra spraw wewnętrznych</p> <p>5 września – szefem Securitate został zawodowy generał bezpieczeństwa Julian Vlad.</p> <p>3 października - w Securitate Postelnicu zastępuje Julian Vlad</p> <p>15 listopada – protest robotników w Braşowie rozlał się na całe miasto, a następnie został brutalnie stłumiony przez siły porządkowe.</p> <p>21-22 listopada - protestowali studenci w Braşowie</p> <p>2-3 grudnia - protestowali studenci w Timișoarze, wybuchły niepokoje także w Bukareszcie i Sibiu</p>
1988	
	<p>Początek tzw. systematyzacji wsi.</p> <p>Rozpoczynają się masowe ucieczki ludności za granicę, głównie na Węgry i do Jugosławii.</p> <p>Iliescu i Militaru tworzą konspiracyjny Front Ocalenia Narodowego (Frontul Salvării Naționale - FSN) poprzez przekształcenie istniejącego od 1984 roku Komitetu Ocalenia Narodowego (Comitetul Salvării Naționale), którego celem było obalenie Ceaușescu drogą przewrotu pałacowego.</p> <p>marzec - zaraz po wyjściu z więzienia Securitate, Voiculescu spotkał się w parku Herastau z Brucanem i starał się dotrzeć do kierowanych przez Iliescu Wydawnictw Technicznych</p> <p>8 marca – w Bułgarii powstaje Ekologiczny Komitet Obrony Ruse, który protestuje przeciwko zatrąwianiu Ruse przez zakład przemysłowy w rumuńskim Giurgiu</p> <p>3 kwietnia – Rumunia traci klauzulę najwyższego uprzywilejowania w handlu z USA</p> <p>27 kwietnia – Demonstracja MDF w Bukareszcie przeciwko polityce narodowościowej Ceaușescu</p> <p>wrzesień – Silviu Brucan udaje się w podróż do ZSRR, USA, Austrii i Wlk. Brytanii</p>

	październik - Securitate wyśledziła konspiracyjne spotkanie Voiculescu z 2 osobami, w tym znów z Brucanem
1989	
	<p>6 stycznia - Ceaușescu opowiada się przeciwko zmianom systemu.</p> <p>30 - 31 stycznia - w Bukareszcie przebywała delegacja sowiecka, kierowana przez Wadima Miedwiediewa</p> <p>14 marca – list otwarty Gheorghe Apostola, Alexandru Bârlădeanu, Corneliu Mănescu, Constantina Părvulescu, Grigore Răceanu i Silviu Brucana (wszyscy to byli wysocy funkcjonariusze partyjni okresu stalinowskiego) do Ceaușescu w sprawie przestrzegania praw człowieka (list nadało RWE).</p> <p>14 kwietnia – Ceaușescu ogłasza, że Rumunia spłaciła wszystkie długi zagraniczne.</p> <p>3 sierpnia – Ambasador Rumunii na Węgrzech został odwołany na konsultacje.</p> <p>14 sierpnia – Ceaușescu uznaje sygnatariuszy listu otwartego za „agentów obcych mocarstw”.</p> <p>wrzesień – RWE nadaje wezwanie FSN do członków partii, by nie wybierali Ceaușescu na I Sekretarza.</p> <p>16 października – Ceaușescu krytykowany na międzynarodowym Forum Ekologicznym w Sofii.</p> <p>20 października – Pastor protestancki László Tökes otrzymuje od biskupa rozkaz przeniesienia się z Timișoary do prowincjonalnego Mineu. Odmawia i zamyka się w parafii.</p> <p>11 listopada – Doina Cornea rozpoczyna głodówkę.</p> <p>20-24 listopada – XIV Zjazd RPK; Ceaușescu ponownie wybrany I Sekretarzem; wygłasza antyrosyjskie deklaracje, m.in w sprawie zjednoczenia z Besarabią.</p> <p>1 grudnia – Tökes otrzymuje nakaz wyjazdu z Timișoary do Mineu w terminie do 15 grudnia. Odmawia; sprawa jest nagłaśniana przez RWE.</p> <p>14 grudnia – w Jassach lokalni opozycjoniści próbowali zorganizować manifestację, jednak nie udało im się to, gdyż władze wcześniej rozpracowały spiskowców.</p> <p>16-17 grudnia – Demonstracje w Timișoary w obronie Tökesa; brutalna akcja policji z użyciem broni palnej; próba aresztowania Tökesa i przymusowego wysłania do Mineu, demonstracje w obronie pastora, Ceaușescu i jego żona wydają rozkaz strzelania; zachodnie media (w tym RWE) informują o sytuacji i wyolbrzymiają liczbę ofiar.</p> <p>18 grudnia – Ceaușescu udaje się na zaplanowaną wizytę do Iranu.</p>

19 grudnia – Premier Constantin Dăscălescu udaje się do Timișoary, gdzie spotyka się z protestującymi, którzy żądają ustąpienia Ceaușescu.

20 grudnia – Ceaușescu wraca z Iranu i występuje w telewizji. Protestujący w Timișoarze wzywają do strajku generalnego. RWE informuje o 12 tysiącach zabitych.

21 grudnia – Ceaușescu przemawia do tłumu w Bukareszcie. Prowokacje na Placu przed KC powodują ucieczkę zebranych, TV przerywa transmisję i telewidzowie są przekonani, że Ceaușescu uciek, a ten chowa się w budynku KC. Po południu rozpoczynają się demonstracje i walki uliczne, które rozprzestrzeniają się na cały kraj.

6:00 – zaczęto przygotowywać kolumny pracowników, którzy mieli wziąć udział w wiecu zarządzonym przez Ceaușescu.

9:00 – na Placu Opery zebrały się 100 tys. tłum, do których z balkonu przemówił Fortuna i odczytał Proklamację Rumuńskiego Frontu Demokratycznego.

12:00 – rozposzął się wiec przed gmachem KC PCR w Bukareszcie.

12:20 – Ceaușescu podjął wystąpienie, przekonując, że wydarzenia w Timișoarze są zamachem na integralność i niepodległość kraju.

12:50 – gen. Milea zadzwonił z budynku KC i żołnierzom przydzielono amunicję.

13:41 – gen. Milea wydał rozkaz wysłania pod KC transporterów opancerzonych, chodziło mu zatem o obronę Ceaușescu w gmachu KC.

do 14:00 – powstała pierwsza grupa protestujących na Piața Romană, zaatakowano samochód płk Securitate Andruți Ceaușescu, rozpoczęły się pierwsze walki uliczne w stolicy.

16:50 – Spiroiu przyjechał do stolicy i z Dowództwa Piechoty próbował połączyć się drogą radiową z oficerem w Hotelu Intercontinental, okazało się to niemożliwe ze względu na silne zagłuszenie tej strefy.

17:00 – 19:00 - na bulwarze Magheru na wysokości Hotelu Intercontinental i Uniwersytetu budowanie dużą barykadę.

18:00 – Ceaușescu zorganizował telekonferencję.

19:00 – Ceaușescu utworzył w gmachu KC grupę operacyjną w składzie: gen. Milea, mnister Postelnicu, gen. Vlad i płk. Pârcălăbescu, szef sztabu Gwardii Patriotycznych.

22 grudnia – od strzału z pistoletu zginął minister obrony narodowej, generał Vasile Milea (do dziś nie jest jasne, czy było to samobójstwo, czy morderstwo). Gen. Voinea wprowadził w życie rozkaz Stănculescu by wojsko nie

bronilo budynku KC. W tym momencie już nic nie stało na przeszkodzie by lud opanował siedzibę KC. Ceaușescu ponownie przemawia do tłumu, jednakże zmuszony jest do ucieczki; „ucieka” helikopterem, który w istocie wiezie go na śmierć. Stănculescu – przekazał władzę Iliescu.

Władzę obejmuje FSN; Ion Iliescu – przewodniczący, Dumitru Mazilu – wiceprzewodniczący. Zaczynają się tworzyć partie polityczne niezwiązane z komunistami: jako pierwsza powstaje PNȚCD.

00:25 – dwa czołgi rozjechały barykadę przy Intercontinentalu.

1:20 – rozruchy wybuchły w Braşow.

2:48 – rozruchy wybuchły w Făgăraş.

8:30 – Ceaușescu zwołał posiedzenie, w nim wzięli udział: Postelnicu, Vlad, Milea, Dincă, szef kancelarii KC Silviu Curticeanu i dyktatorska para.

9:30 – po zakończeniu posiedzenia i po wydaniu rozkazów sprowadzenia dodatkowych jednostek do Bukaresztu, od strzału z pistoletu zginął Milea.

9:50 – Nicolae Ceaușescu wezwał gen. Stănculescu i przekazał mu dowodzenie nad armią oraz nakazał zatrzymanie demonstracji

10:30 – gen. Romeo Câmpeanu, wydał rozkaz by nie stosować broni palnej przeciw demonstrantom

10:45 – Stănculescu wydał rozkaz wycofania armii do koszar.

11:15 - pojawili się pierwsi demonstranci pod TV.

11:24 – Voinea wprowadził w życie rozkaz Stănculescu by wojsko nie broniło budynku KC.

11:30 – obalony Ceaușescu pokazał się na balkonie KC, siłował przemawiać, ale został wygwizdany.

11:44 – pierwszy helikopter lądował na dachu, demonstranci dostali się już do KC.

12:09 – helikopter wystartował do rezydencji Snagov, znaleźli się w nim Nicolae i Elena Ceaușescu, Emil Bobu, Manea Mănescu oraz płk Florian Raț i kpt Marian Rusu z Dyrekcji V Securitate.

od 12:00 – demonstranci buszowali po budynku KC, aresztowano Dincă i Postelnicu.

13:00 – Petre Roman i Mihai Montanu spotkali się w studio telewizyjnym w KC i postanowili napisać oświadczenie sygnowane Front Jedności Ludu. W tym czasie Ceaușescu dowiedział się, iż demonstranci zajęli budynek telewizji i postanowił lecieć do Pitești.

13:30 – Stănculescu wydał rozkaz (nota nr 38) wycofania wojska do koszar na

terenie całego kraju, rewolucja zakończyła się.

17:30 – na balkonie KC pojawili się m.in. Iliescu, Roman, Militaru, Voiculescu, Gușă, Lupoi, Visarion, Nicolaescu. Iliescu ogłosił: „Drodzy współobywatele. Klan Ceaușescu upadł”.

18:30 – na Placu Pałacowym przed KC rozpoczął się „atak terrorystów”. Jednocześnie otwarto ogień do budynków MON. Świadek Păcuraru uważał, iż strzelano w tłum z Muzeum Sztuki, z budynku za sklepem Adam pociskami smugowymi czyli dla efektu, by wywołać panikę.

23:35 – Iliescu przedstawił w TV Komunikat dla Kraju Rady Frontu Ocalenia Narodowego – Frontul Salvării Naționale - FSN. Władzę obejmuje FSN; Ion Iliescu – przewodniczący, Dumitru Mazilu – wiceprzewodniczący. Zaczynają się tworzyć partie polityczne niezwiązane z komunistami: jako pierwsza powstaje PNȚCD.

18:30 – na Placu Pałacowym przed KC rozpoczął się „atak terrorystów”. Jednocześnie otwarto ogień do budynków MON.

23 grudnia:

- do walk doszło w Sibiu, gen. Stănculescu zaatakował przy użyciu czołgów siedzibę Secu i zniszczył ją. Zginęły 94 osoby a rannych zostało 172 osoby.
- Iliescu dzwonił do Moskwy z prośbą o interwencję, Iliescu i Burcan zjawili się w ambasadzie sowieckiej i poprosili o pomoc wojskową, na co obiecano im każdą pomoc z wyjątkiem wysłania oddziałów zbrojnych.
- Przez radio ogłoszono, że Rosjani uznali pierwszą proklamację FSN. Straż Graniczna postawiła swoje jednostki w stan alarmu.
- Po zablokowaniu interwencji sowieckiej przez gen. Gușă nastąpiła jego eliminacja z kierownictwa i ostateczne przejęcie kierownictwa MON przez gen. Militaru, czyli de facto agencję sowiecką.
- Zaczęła się akcja „terrorystów”, których do dziś nie zidentyfikowano i nie złapano. W nocy wybuchły ciężkie walki w Buzău koło hotelu gdzie mieszkało 50 „turystów” sowieckich. Radio już podawało, iż terrorystami są securiști. Taka propagandę legitymizowała ewentualną obcą interwencję „w obronie ludu przez Securitate”.

24 grudnia – Ceaușescu wraz z żoną zamordowany w Târgoviște po kilkugodzinnym procesie. Dziennik partyjny „Scântea” (Iskra) zmienia nazwę na „Adevărul” (Pravda – nawiązanie do przedwojennej gazety).

25 grudnia – ZSRR uznaje władzę FSN

26 grudnia – Iliescu zostaje wybrany przewodniczącym FSN. Powstaje rząd FSN: Petre Roman – premier, Silviu Brucan – MSZ, Nicolae Militaru – MON, Mihai Chițac – MSW. „Adevărul” zaczyna drukować książkę Pacea.

29 grudnia – Media podają oficjalny skład rządu Petre Romana

30 grudnia – powstaje inteligencka Grupa na Rzecz Dialogu Społecznego (m.in. Gabriel Liiceanu, Andrei Pleșu, Mihai Șora)

1990	<p>styczeń – Reaktywują się kolejne dwie partie historyczne: PNL (Partidul Național Liberal – Partia Narodowo Liberalna) i PSDR (Partidul Social Democrat din România – Partia Socjal Demokratyczna z Rumunii). UDMR (Uniunea Democratică Maghiară din România – Unia Demokratyczna Węgierska z Rumunii) otrzymuje osobowość prawną. Pojawiają się pierwsze stowarzyszenia społeczeństwa obywatelskiego, GDS (Grupul pentru Dialog Social - Grupa dla Dialogu Społecznego) i Societatea Timișoara (Stowarzyszenie Timiszoara)</p> <p>6 stycznia – wizyta Eduarda Szewardnadze w Bukareszcie</p> <p>8 stycznia – PNȚCD (Partidul Național Țărănesc Creștin și Democrat - Partia Narodowo Chłopska Chrześcijańsko Demokratyczna) zostaje pierwszą partią reaktywowaną w postkomunistycznej Rumunii.</p> <p>12 stycznia – demonstracja w Bukareszcie; demonstranci domagają się ukarania winnych przelewu krwi.</p> <p>15 stycznia – powstaje liberalna partia PNL</p> <p>23 stycznia – FSN (Frontul Salvării Naționale - Front Ocalenia Narodowego) ogłasza decyzję o uczestnictwie w wyborach. Na znak protestu Doina Cornea i inni intelektualiści dymisjonują z CFSN.</p> <p>24 stycznia – W Bukareszcie odbywa się spontaniczny miting na znak protestu wobec zamiaru uczestniczenia w wyborach FSN.</p> <p>28 stycznia – Trzy partie historyczne organizują w Bukareszcie nowy miting protestacyjny. FSN organizuje z kolei kontrmanifestację. Maja miejsce pierwsze negocjacje pomiędzy partiami historycznymi i FSN.</p> <p>29 stycznia – Pierwsza mineriada zorganizowana przez liderów CFSN. Zostają zdemolowane siedziby partii historycznych. Lider PNȚCD, Corneliu Coposu, zostaje ocalony przed furią górników transporterem opancerzonym.</p> <p>2 lutego – powstaje tymczasowy parlament – CPUN (Rada Jednostki Narodowej), do którego wschodzą wszystkie istniejące partie, łącznie z kanapowymi.</p> <p>9 lutego – Oficjalne ukonstytuowanie się CPUN (Consiliul Provizoriu de Uniune Națională - Prowizoryczne Konsylium Jedności Narodowej), nowego organu legislacyjnego i stojącego na czele państwa. Ion Iliescu zostaje wybrany przewodniczącym CPUN.</p> <p>18 lutego – Druga mineriada.</p> <p>27 lutego – Zredagowanie tekstu Proklamacji z Timiszoary, która zostanie oficjalnie wylansowana 11 marca. Punkt 8-y Proklamacji przewidywał zakaz uczestniczenia w życiu politycznym dla byłych aktywistów komunistycznych i byłych oficerów Securitate na czas trzech kadencji.</p> <p>15 marca – powstaje nacjonalistyczna partia PUNR.</p>
------	---

15 – 20 marca – Silne konflikty międzyetniczne w Tîrgu Mureş i w województwach Covasna i Harghita.

19-23 marca - Muresz – powołanie SRI z Măgureanu (3 zabitych Węgrów i Rumunów, rannych 190 Rumunów i 88 Węgrów).
III mineriada – miasteczko studenckie 21-IV – 13-VI 1990 przyczyny, skutki, zakaz partii komunistycznej i winni strzelania (po wyborach likwidacja)

kwiecień – Nowe formacje polityczne protestują wielokrotnie z powodu przeszkód w prowadzeniu poprawnej kampanii.

22 kwiecień – Początek manifestacji antykomunistycznych z Placu Uniwersyteckiego, połączone z aktami solidaryzowania się w głównych miastach kraju. W manifestacjach uczestniczą także niektórzy z przyszłych liderów CDR (Convenția Democratică din România – Konwencji Demokratycznej z Rumunii) (Ana Blandiana, Emil Constantinescu, Stelian Tănase, Constantin Ticu Dumitrescu i wielu innych). Wiele z idei i żądań z Placu Uniwersyteckiego stworzyło szkielet ideologiczny przyszłej aktywności CDR.

20 kwietnia – wybory prezydenckie i parlamentarne, częściowo sfalszowane; wygrywa Iliescu i FSN, powstaje rząd premiera Petre Romana, będący właściwie kontynuacją poprzedniego.

maj – Pierwsze wolne wybory w Rumunii postkomunistycznej wygrywa z miażdżącą przewagą FSN. Ion Iliescu wybrany pierwszym prezydentem postkomunistycznej Rumunii.

13 – 15 czerwca – Siłowa interwencja władz kończy manifestacje na Placu Uniwersyteckim (Piața Universității). Trzecia mineriada.

13 czerwca – W „Białym marszu” solidarności z aresztowanymi manifestantami z Placu Uniwersyteckiego, uczestniczy ponad 250.000 osób.

23 lipca – utworzono rozłamową partię PNL – Młode Skrzydło (Aripa Tânăra, PNL-AT)

25 – 26 października – W Kluż ma miejsce pierwsza Convenția Națională a Forumurilor Democratice Antitotalitare (Konwencja Narodowa Antytalitarnych Forów Demokratycznych).

7 listopada – Opublikowanie „Deklaracji założeń Aliansu Obywatelskiego (AC - Alianța Civică)”, kończącej się zwrotem „Tylko razem może nam się udać”, co stanie się też dewizą CDR.

15 listopada – Wielkie manifestacje w głównych miastach dla uczczenia 3-ej rocznicy antykomunistycznej rewolty robotników Braszowu.

29 listopada – Powstanie AC, niepartyjnej organizacji pozarządowej, ale uwikłanej w politykę.

15 grudnia – Konwencja Narodowa (Convenția Națională) AC wybiera Mariana Munteanu przewodniczącym Komitetu Koordynacyjnego (Comitetul de

	Coordonare). Ukształtowanie CNID (Convenția Națională pentru Instaurarea Democrației – Narodowa Konwencja dla Ustanowienia Demokracji).
1991	
	<p>14 stycznia – na posiedzeniu parlamentu Bârlădeanu zaatakował otwarcie Romana a brak profesjonalizmu przy uwalnianiu cen.</p> <p>26 lutego – premier przedstawił połączonym izbom parlamentu stan realizacji reformy gospodarczej oraz założenia programowe na bieżący rok.</p> <p>18 marca – dziewięciu deputowanych FSN opuściło partię na znak protestu przeciwko „liberalnej, a nie socjaldemokratycznej” polityce prowadzonej przez narodowego lidera.</p> <p>1 kwietnia - drugi etap liberalizacji cen, fala strajkowa, Ilescu obiecał CNID, iż w nowym gabinecie bez Romana opozycja otrzyma połowę resortów. Ostatecznie jednak żadna ze stron nie udzieliła koncesji opozycji, którą podzielił stosunek do prezydenta i premiera. (GRA). odejście z MON-u gen. Stanculescu.</p> <p>11 kwietnia – Rumunia podpisała porozumienie z Międzynarodowym Funduszem Walutowym.</p> <p>30 kwietnia – restrukturyzacja rządu, miejsce Stoilojana zajął Eugen Dijmărescu. Nowym ministrem obrony został Nicolae Spiroiu.</p> <p>5 – 7 lipca – Na Kongresie AC, Ana Blandiana zostaje wybrana przewodniczącą AC. Oficjalne ogłoszenie założenia PAC (Partidul Alianței Civice – Partii Aliansu Obywatelskiego), której przewodniczącym zostaje Nicolae Manolescu.</p> <p>20 lipca – rejestracja nacjonalistycznej Partii Wielkiej Rumunii (Partidul România Mare, PRM). Na czele partii stanął były „nadworny poeta” Ceaușescu – Corneliu Vadim Tudor.</p> <p>24 – 25 sierpnia – Pierwsze Narodowe Porozumienie (Prima Consfătuire Națională) AC i PAC przyjmuje Deklarację-apel która wyprzedza wiele punktów programu politycznego CDR.</p> <p>10 września – Miron Cozma, przewodniczący Ligi, a także członek władz spółki akcyjnej Diamant SA, wystosował do Romana apel, w którym powtórzył żądania finansowe, a także zaprosił go do odwiedzin doliny Jiu celem dyskusji z górnikami.</p> <p>25 września – Gabinet Petre Romana-a obalony w wyniku czwartej mineriady.</p> <p>13 listopada – Partie z CNID decydują się przyjąć wspólną politykę wyborczą na wybory lokalne z 1992.</p> <p>26 listopada – Partie z CNID, AC i formacje z Demokratycznego Frontu Antytotallitarnego (Frontul Democratic Antitotalitar) podejmują decyzję o utworzeniu koalicji wyborczej i politycznej pod nazwą Konwencja Demokratyczna (Convenția Democratică), której symbolem wyborczym jest klucz. Członkami założycielami Konwencji są: PNȚCD, PNL, PSDR, UDMR, PER, PAC, Partidul Unității Democratice (Partia Jedności Demokratycznej),</p>

	<p>Uniunea Democrat Creștină (Unia Demokratyczno Chrzescijańska), AFDPR, AC, Sindicatul Politic „Fraternitatea” (Syndykat polityczny „Braterstwo”), Uniunea Mondială a Românilor Liberi (Światowa Unia Wonych Rumunów), Solidaritatea Uniwersitară (Solidarność Uniwersytecka), „România Viitoare” („Przyszła Rumunia”). Corneliu Coposu, przewodniczący PNȚCD, wybrany przewodniczącym CDR.</p> <p>8 grudnia – Referendum w sprawie przyjęcia pierwszej Konstytucji postkomunistycznej Rumunii. Konstytucja została więc uchwalona.</p>
1992	
	<p>lutym – W wyniku wyborów lokalnych, CD staje się drugą siłą polityczną w państwie.</p> <p>marzec – Koniec okresu dominacji FSN, wraz z rozłamem i powstaniem nowej partii pod przywództwem Petre Roman-a, przyszłej PD (Partidul Democrat – Partia Demokratyczna).</p> <p>27-29 marca – powstała partia Frontul Democrat al Salvării Naționale (FDSN)</p> <p>kwiecień – PNL wycofuje się z CD.</p> <p>25 maja – w Klużu AC uroczystie przedstawił Constantinescu jako swojego kandydata na prezydenta.</p> <p>3 czerwca – PNL-AT (Aripa Tânără – Młode Skrzydło) i inne organizacje obywatelskie przyłączają się do CD. Nowa nazwa Konwencji - Convenția Democratică din România (CDR).</p> <p>24 czerwca – Podpisanie Protokołu CDR i Protokołu dotyczącego sposobu wyboru jednego wspólnego kandydata CDR na stanowisko prezydenta Rumunii.</p> <p>27 czerwca – Emil Constantinescu desygnowany na jedyne kandydata CDR na stanowisko prezydenta Rumunii.</p> <p>3 sierpnia – FER (Federația Ecologistă din România – Federacja Ekologiczna z Rumunii) zostaje członkiem CDR.</p> <p>18 sierpnia – Opublikowanie „Platforma-program Konwencji Demokratycznej z Rumunii dla wyciągnięcia kraju z kryzysu poprzez Prawo, Prawdę, Porozumienie i Reformę”.</p> <p>27 września – wybory prezydenckie. Zwycięzcy I tury: Ion Iliescu – 47,34%, Emil Constantinescu – 31,24%</p> <p>11 października – II tura wyborów. Iliescu (61,43%) wyraźnie pokonał Constantinescu (38,57%)</p> <p>wrzesień-październik – W wyniku wyborów parlamentarnych, CDR staje się najważniejszą siłą opozycyjną, uzyskując 20,16 % głosów i 23,77 % mandatów, przy zwycięstwie wyborczym FDSN. Ion Iliescu ponownie wybrany na prezydenta Rumunii. Prawidłowość wyborów podważana w wyniku dużej liczby głosów unieważnionych.</p>

	<p>4 listopada – Iliescu powierzył misję utworzenia rządu Nicolae Văcăroiu, z poparciem nacjonalistycznej PUNR (Partia Jedności Narodowej Rumunów), Partii Wielkiej Rumunii (PRM) i postkomunistycznej Socjalistycznej Partii Robotniczej (PSM), FDSN utworzyła w listopadzie nowy rząd, z premierem Nicolae Văcăroiu.</p> <p>19 listopada – połączone izby parlamentu udzieliły rządowi wotum zaufania.</p> <p>25 listopada – Emil Constantinescu wybrany przewodniczącym CDR, na miejsce Corneliu Coposu.</p> <p>Grudzień – założona Rumuńska Fundacja na rzecz Demokracji (Fundatia Română pentru Democrație, FRD) przez Emila Constantinescu.</p>
1993	
	<p>1 lutego – podpisano traktat stowarzyszeniowy ze Wspólnotami Europejskimi.</p> <p>19-20 lutego – odbył się Kongres PNL-CD, na którym zdecydowano o połączeniu PNL-AT z nową grupą desydentów z pozaparlamentarnego PNL. Powstała Partia Liberalna (Partidul Liberal)</p> <p>12 czerwca - w Sinai odbył się kongres założeniowy ogólnokrajowej centrali związkowej pod nazwą Confederația Sindicală CNSLR-Frăția.</p> <p>czerwiec – Podpisanie Protokołu funkcjonowania CDR i pierwszego porozumienia o współpracy pomiędzy PD-FSN wskazuje na przyszłą koalicję.</p> <p>9-10 lipca – powstała partia Partidul Democrației Sociale din România (PDSR) (która łączyła kilka partii Partidul Socialist Dmeocratic Român (PSoDR), Partidul Republican (PR), Partidul Democrat Cooperatis (PDC), popierających Iliescu.</p> <p>12 grudnia – wotum nieufności wobec gabinetu Văcăroiu.</p>
1994	
	<p>styczeń – Rumunia przystąpiła do programu „Partnerstwo dla Pokoju” jako pierwszy spośród krajów postkomunistycznych.</p> <p>31 marca – FSN wchłonął małą i nieliczącą się Partię Demokratyczną (Partidul Democrat, PD).</p> <p>17 czerwca – politycy CDR podpisali protokół, w którym proponowali utworzenie rządu mniejszościowego, złożonego z reprezentatów opozycji.</p> <p>30 lipca – powstała Partia Solidarności Socialnej (Partidul Solidarității Sociale, PSS), na czele której stanął Mitrea.</p> <p>18 sierpnia – podpisano protokół o współpracy między Kofederacją Ciorbei i Konwencją Demokratyczną, co spowodowało falę krytyki ze strony pozostałych liderów związkowych.</p> <p>16 października – PSS zostało włączone do PDSR</p> <p>26 listopada – Emil Constantinescu zostaje przedstawiony jako przyszły</p>

	<p>kandydat CDR na wybory prezydenckie z 1996.</p> <p>20 grudnia – PNL ponownie przyjęte do CDR.</p>																																														
1995	<p>7 stycznia – w Klużu CDR przedstawili „Program autonomii UDMR”, w którym stawiano żądania „autonomii terytorialnej na bazie etnicznej”</p> <p>20 stycznia – Na poziomie władzy, podpisanie protokołu o współpracy pomiędzy PDSR, PRM, PUNR i PSM („czerwony czworokąt”)</p> <p>lutego – PSDR i UDRM wycofują się z Konwencji; to samo czynią w miesiącu marcu PAC i PL’93.</p> <p>22 marca – Emil Constantinescu ponownie wybrany na przewodniczącego CDR i desygnowany na jedyne kandydata CDR na przyszłe wybory prezydenckie.</p> <p>19 kwietnia – zbliżenie CDR i PD, odbyło się spotkanie Constantinescu z Romanem, na którym ustalono podstawowe zasady współpracy i koordynacji działań w ramach opozycji w parlamencie.</p> <p>Maj – „Ziua” opublikowała materiały sugerujące, że Iliescu mógł współpracować z KGB.</p> <p>22 czerwca – oficjalne zażalenie kandydatury Rumunii do przestąpienia do Unii Europejskiej.</p> <p>27 września – utworzenie Unii Socjaldemokratycznej, złożonej z PD oraz PSDR. Roman i Cunescu podpisali stosowne porozumienie.</p> <p>12 listopada – Śmierć Corneliu Coposu.</p> <p>23 listopada – CDR przedstawia swój dokument polityczny zatytułowany „Kontrakt z Rumunią”.</p>																																														
1996	<p>styczeń – Constantin Ticu Dumitrescu został wybrany na senatora z ramienia PNȚCD i od razu przystąpił do pracy nad jak najszybszym uchwaleniem ustawy lustracyjnej.</p> <p>9 lutego – Victor Ciorbea desygnowany na oficjalnego kandydata CDR na stanowisko generalnego burmistrza stolicy.</p> <p>2 i 16 czerwca – wybory lokalne. Obywatel mógł głosować na trzy stopnie władz lokalnych – burmistrzów, radnych lokalnych, radnych wojewódzkich. Sukces CDR w wyborach lokalnych. Victor Ciorbea wybrany generalnym burmistrzem stolicy.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Ugrupowanie</th> <th colspan="2">Wybory na burmistrzów</th> <th colspan="2">Wybory na radnych lokalnych</th> <th rowspan="2">Wybory na radnych wojewódzkich</th> </tr> <tr> <th>Pierwsza tura</th> <th>Druga tura</th> <th>Pierwsza tura</th> <th>Druga tura</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>PDSR</td> <td>21,90</td> <td>25,74</td> <td>19,11</td> <td>17,06</td> <td>16,28</td> </tr> <tr> <td>CDR</td> <td>17,11</td> <td>30,35</td> <td>18,33</td> <td>26,95</td> <td>19,58</td> </tr> <tr> <td>USD</td> <td>13,33</td> <td>14,04</td> <td>12,29</td> <td>12,21</td> <td>11,21</td> </tr> <tr> <td>Kandydaci niezależni</td> <td>8,47</td> <td>7,8</td> <td>6,17</td> <td>6,53</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>PSM</td> <td>6,07</td> <td>4,21</td> <td>5,64</td> <td>8,0</td> <td>5,03</td> </tr> <tr> <td>UDMR</td> <td>5,39</td> <td>-</td> <td>7,14</td> <td>-</td> <td>7,24</td> </tr> </tbody> </table>	Ugrupowanie	Wybory na burmistrzów		Wybory na radnych lokalnych		Wybory na radnych wojewódzkich	Pierwsza tura	Druga tura	Pierwsza tura	Druga tura	PDSR	21,90	25,74	19,11	17,06	16,28	CDR	17,11	30,35	18,33	26,95	19,58	USD	13,33	14,04	12,29	12,21	11,21	Kandydaci niezależni	8,47	7,8	6,17	6,53	-	PSM	6,07	4,21	5,64	8,0	5,03	UDMR	5,39	-	7,14	-	7,24
Ugrupowanie	Wybory na burmistrzów		Wybory na radnych lokalnych		Wybory na radnych wojewódzkich																																										
	Pierwsza tura	Druga tura	Pierwsza tura	Druga tura																																											
PDSR	21,90	25,74	19,11	17,06	16,28																																										
CDR	17,11	30,35	18,33	26,95	19,58																																										
USD	13,33	14,04	12,29	12,21	11,21																																										
Kandydaci niezależni	8,47	7,8	6,17	6,53	-																																										
PSM	6,07	4,21	5,64	8,0	5,03																																										
UDMR	5,39	-	7,14	-	7,24																																										

lipiec – Partia Alternatywa Rumunii – Partidul Alternativa României (PAR) przyłącza się do Konwencji. Powstaje Alians Narodowo Liberalny – Alianța Națională a Liberală (ANL) poprzez ponowne zjednoczenie PL'93 i PAC.

3 listopada – CDR na pierwszym miejscu w wyborach parlamentarnych, dokonując pierwszej zmiany władzy po 1989. Emil Constantinescu przechodzi do drugiej tury w wyborach prezydenckich.

Partia	Wybory do Sejmu	Wybory do Senatu
CDR	30,17	30,70
PDSR	21,52	23,08
USD	12,93	13,16

listopad – Porozumienia pomiędzy CDR, USD, i UDMR w sprawie poparcia Emila Constantinescu w drugiej turze wyborów prezydenckich i w sprawie stworzenia przyszłej koalicji.

17 listopada – Druga tura wyborów prezydenckich. Emil Constantinescu wybrany prezydentem Rumunii 54,41 % głosów.

Kandydat	Pierwsza tura wyborów	Druga tura wyborów
Emil Constantinescu	28,51	54,41
Ion Iliescu	32,25	45,59

26 listopada Ion Diaconescu został przewodniczącym Izby Deputowanych, Petre Roman zaś – Senatu.

29 listopada – Emil Constantinescu złożył przysięgę jako prezydent.

2 grudnia – wymieniono dziewięciu ministrów, przy czym do gabinetu trafili „technokraci”, którzy wcześniej unikali jednoznacznego określenia politycznego.

4 grudnia – Podpisanie aktu o współpracy, który daje początek koalicji parlamentarnej i rządowej złożonej z trzech koalicji (CDR, USD, UDMR).

6 grudnia – w Palatium Controceni uroczystie podpisano „Porozumienie o solidarności rządowej i parlamentarnej” między CDR, USD i UDMR.

1997

10 stycznia – ruszyła ofensywa przeciwko patologiom „demokracji”, aresztowano Mirona Cozmę pod zarzutami między innymi zamachu na władzę państwową.

29 stycznia – odbyło się pierwsze posiedzenie Narodowej Rady do Walki z Korupcją i Przystępczością Zorganizowaną (Consiliul Național de Acțiune Împotriva Corupției și Criminalității Organizate)

kwiecień – Rumunia przystąpiła do Środkowoeuropejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu

	<p>21 maja – za kadencji Ciorbei, FPS i amerykańska firma Bell Helicopters podpisały umowę, na mocy której spółka ze Stanów Zjednoczonych miała zakupić 70 proc. akcji rumuńskiego producenta śmigłowców IAR Ghimbav w Braşowie.</p> <p>2 czerwca – podpisano traktat o dobrym sąsiedztwie i współpracy między Ukrainą a Rumunią.</p> <p>11 grudnia – Wotum zaufania w parlamencie dla gabinetu Victora Ciorbea.</p> <p>29 grudnia – minister transportu podał się do dymisji</p>
1998	
	<p>14 stycznia – PD decyduje o wycofaniu poparcia dla gabinetu Victora Ciorbea.</p> <p>22 stycznia – do dymisji podał się Ilie Şerbănescu, minister ds. reformy.</p> <p>28 stycznia – PD wycofuje swoich ministrów z rządu.</p> <p>28 marca – PN wchłonęła PAC, a we wrześniu tego roku również małą Partię Liberalną.</p> <p>30 marca – Dymisja Victora Ciorbea z funkcji premiera i następnie z funkcji burmistrza stolicy. Ciorbea kładzie podwaliny nowej partii, Aliansu Narodowego Chrześcijańsko Demokratycznego – Alianța Națională Creștin Democrată (ANCD), która odłączy się od PNȚCD.</p> <p>6 kwietnia – AC ogłasza zawieszenie udziału w CDR.</p> <p>15 kwietnia - Wotum zaufania w parlamencie dla gabinetu Radu Vasile.</p> <p>28 kwietnia – dzień po przesłuchaniu w prokuraturze wojskowej, Gheorghe Trutulesku zniknął w tajemniczy sposób.</p> <p>7 maja – podano do publicznej wiadomości szczegóły dotyczące pierwszego transportu papierosów z przemytu na Otopeni.</p> <p>30 września – rząd Rumunii wydał Rozporządzenie nr 688 o przełożeniu terminu wejścia w życie umowy między FPS oraz BellHelicopter Textron.</p> <p>27 października – PAR opuściła rząd, koalicję i Konwencję Demokratyczną, podając jako przyczyny brak zdecydowania Radu Wasile we wprowadzaniu reform i zbyt dużą uległość wobec PD.</p> <p>listopad – Kandydat CDR Viorel Lis wybrany burmistrzem stolicy</p> <p>grudzień – Radu Vasile przedstawił projekt zamknięcia części kopalń i tym samym ograniczenia wydobycia o 37 proc.</p>
1999	
	<p>3 stycznia – LSMVJ rozpoczęła strajk generakny w kopalniach przeciwko rządowym planom restrukturyzacji górnictwa.</p> <p>21 stycznia – w Costești rozegrała się bitwa górników z siłami porządkowymi.</p>

Piąta mineriada.

22 stycznia – podpisanie protokołu, na mocy którego rząd praktycznie wycofywał się z planów zamknięcia kopalń.

29 stycznia – zdymisjonowano sędziego Dinu Marina, który umożliwił cozmie wyjście na wolność w lipcu 1998 r.

16 lutego – wydano nakaz aresztowania Cozmy i innych liderów, jednak górnicy natychmiast stanęli w ich obronie.

17 lutego – bitwa w Stoenesti-Olt, około 3 tys. górników zostało pokonanych przez siły porządkowe. Cozma i inni przywódcy trafili do aresztu. 6 mineriada.

22 kwietnia – otwarcie rumuńskiej przestrzeni powietrznej dla samolotów NATO. Wizyta Constantinescu do Waszyngtonu na uroczyste posiedzenie Rady Północnoatlantyckiej, na której przyjęto plan działań na rzecz dalszego rozszerzenia NATO o nowe kraje, w tym Rumunię.

17 czerwca – umożliwienie przejazdu przez terytorium Rumunii wojskom udającym się do Kosowa w ramach misji stabilizacyjnej.

Listopad – zostało utworzone ANCD. Przewodniczącym został Ciorbea. W wyborach lokalnych w 2000 r. dostali niecałe 0,5% głosów, więc dogadali się z CDR2000 i w wyborach parlamentarnych wystartowali razem.

13 grudnia – Ministrowie PNȚCD składają dymisję z gabinetu. Emil Constantinescu odwołuje z funkcji premiera Radu Vasile. Alexandru Athanasiu mianowany tymczasowo pełniącym obowiązki premiera.

14 grudnia – Radu Vasile kładzie podwaliny Grupy Ludowej (Grup Popular), która odłączy się od PNȚCD.

17 grudnia – Radu Vasile składa dymisję z funkcji premiera. Emil Constantinescu powołuje na stanowisko premiera Mugura Isărescu, gubernatora Banku Narodowego.

2000

25 lutego – utworzono koalicję o dość ekstrawaganckiel nazwie – Rumuński Biegun Socjalno-demokratyczny (Polul Democrat-Social din Romania – skrót był identyczny jak partii Iliescu)

czerwiec – Wybory lokalne potwierdzają silny upadek CDR. PNL uczestniczyło w wyborach na własnych listach.

Ugrupowanie	Wybory na burmistrzów		Wybory na radnych lokalnych	Wybory na radnych wojewódzkich
	Pierwsza tura	Druga tura		
PDSR	27,37	36,71	25,78	27,44
PD	12,32	12,71	10,40	9,91
PNL	9,06	8,81	7,80	6,96
ApR	8,53	8,54	8,04	7,38
CDR	8,01	11,08	7,27	7,47

17 lipca – Emil Constantinescu ogłasza wycofanie się z ubiegania się o nowy

mandat, twierdząc, iż był sabotowany przez struktury byłej Securitate.

7 sierpnia – PNȚCD, UFD i FER tworzą CDR 2000, do której dołączą później ANCD i Partia Mołdawian (Partidul Moldovenilor). Theodor Stolojan ogłasza swoją kandydaturę na stanowisko prezydenta z ramienia PNL.

16 sierpnia – Mugur Isărescu ogłasza swoją kandydaturę na stanowisko prezydenta jako kandydat niezależny, popierany przez CDR 2000 i inne partie i organizacje opozycyjne.

7 września – socjaldemokraci, na czele z Alexandru Athanasiu, podpisali pakt z postkomunistami i przystąpili do PDSR.

listopad – PNL i PD poparły Iliescu przeciwko Tudorowi, co dobrze rokowało dalszej ewentualnej współpracy.

26 listopada – W pierwszej turze wyborów parlamentarnych, CDR 2000 nie przekracza progu wyborczego umożliwiającego wejście do parlamentu. PDSR plasuje się na pierwszym miejscu, dochodząc po raz drugi od 1989 do władzy.

Partia	Wybory do Sejmu	Wybory do Senatu
PDSR	36,61	37,09
PRM	19,48	21,01
PD	7,03	7,58

28 listopada - politycy PDSR poinformowali, że partia ta utworzy rząd mniejszościowy na czele z Adrianem Năstase.

10 grudnia – Ion Iliescu wybrany prezydentem Rumunii 66,82 % głosów.
grudzień – PDSR podpisuje protokoły o współpracy z PNL i UDMR.

Kandydat	Pierwsza tura wyborów	Druga tura wyborów
Ion Iliescu	36,35	66,82
Emil Constantinescu	28,34	33,18

27 grudnia - PDSR podpisała protokoły z PNL i UDMR.

28 grudnia – parlament uchwalił, 314 głosami „za” i 145 „przeciw” (PRM i PD), wotum zaufania dla rządu. Premierem został doświadczony i doskonale znany społeczeństwu polityr Adrian Năstase.

2001

19 stycznia – odbyła się Narodowa Konferencja PDSR. Nowym przewodniczącym wybrano urzędującego już na stanowisku premiera Năstase.

9 lutego – odbyło się posiedzenie Narodowej Rady Koordynacyjnej partii PD, na której omawiano przyczyny nienajlepszych wyników wyborów. Traian Bănescu zgłosił chęć kandydowania na stanowisko przewodniczącego partii.

17-18 lutego – odbył się Kongres PNL. Dotychczasowy przewodniczący, Mircea Ionescu-Quintus, zrezygnował z dalszego pełnienia tej funkcji. Nowym przewodniczącym wybrano Vleriu Stoikę.

W marcu Ciorbea podpisał fuzję ANCD z PNȚCD reprezentowanym wówczas przez Andreia Margę (obecnie jest szefem ICR z ramienia PNL) i ANCD znikło.

	<p>W lipcu 2001 Marga zrezygnował (pożegłował w stronę PNL), zaś PNȚCD podzieliła się na dwie frakcje - szefem jednej był Ciorbea, a drugiej Vasile Lupu i Cătălin Chiriță. Ciorbea wygrał i zaraz po rezygnacji Margi został tymczasowym przewodniczącym, a w sierpniu 2001 przewodniczącym i był nim do 2007 r., kiedy został wybrany Marian Miłut.</p> <p>18-19 maja – przewodniczącym partii PD został Bănescu.</p> <p>maj - PUR nie weszła do PSD, ale PUR i tak całkowicie popierała PSD. PUR zmieniła nazwę, dodając do skrótu dwie literki – SL, którzy oznaczały „Social Liberal”.</p> <p>15-16 czerwca - Nadzwyczajny Kongres PSDR i Nadzwyczajna Konferencja Krajowa PDSR ratyfikowały protokół o fuzji dwóch partii. Odbył się Kongres Założycielski nowej formacji o nazwie Partia Socjaldemokratyczna (Partidul Social Democrat, PSD).</p> <p>16 czerwca – na Kongresie przyjęto dokument, w którym stwierdzano, że integracja ze strukturami euroatlantyckimi jest absolutnym priorytetem.</p> <p>25 czerwca - PD wchłonęła kanapową partię o nazwie Sojusz Narodowy (Alianța Națională), na czele której stał Virgil Măgureanu.</p> <p>4 października – Rozporządzenie Rządu nr 1006 ustaliło strategię restrukturyzacji przemysłu stalowego</p> <p>11 września - w Stanach Zjednoczonych zastały Rumunię w okresie intensyfikacji kontaktów z NATO i przygotowań do przystąpienia do Paktu.</p> <p>27 września - rząd przyjął „Narodowy plan przystąpienia do NATO”.</p> <p>18 grudnia - przyjęto „Oficjalną Strategię Bezpieczeństwa Narodowego”, w której podkreślano konieczność integracji z Unią Europejską, a jednocześnie zbliżenie ze Stanami Zjednoczonymi.</p> <p>21 grudnia - rumuński parlament podjął decyzję o udziale wojsk i innego personelu w misji ONZ w Afganistanie.</p> <p>26 grudnia - Premier Adrian Năstase i jego węgierski odpowiednik Viktor Orbán podpisują dokument regulujący status mniejszości węgierskiej w Rumunii.</p>
2002	
	<p>19 stycznia - PNL wshłoneła ApR, której lider, Maleșcanu, został wiceprzewodniczącym liberalów.</p> <p>marzec - w Bukareszcie zorganizowany symposium grupującego dziesięć państw aspirujących do NATO (w tym Chorwację, Albanie i Macedonię).</p> <p>21-22 listopada - na szczycie NATO w Pradze Rumunia została wraz z siedmioma innymi krajami oficjalnie zaproszona do członkostwa w sojuszu.</p>
2003	
	<p>15 kwietnia – na konferencji poświęconej walce z korupcją, zorganizowanej w gmachu parlamentu, Guest ostro skrytykował rząd za tolerowanie nadużyć.</p>

13 lipca - powstała partia o nazwie Akcja Ludowa (Acțiunea Populară), na czele której stanął Emil Constantinescu.

czerwiec – Ministerstwo Turystyki poddano reorganizacji – zostało włączone w struktury Ministerstwa Transportu, Agathon zastracił posadę.

29 sierpnia – Stała Delegacja PNL i Krajowa Konferencja PD wspólnie zdecydowały o konieczności zawiązania do końca 2003 r, trwałego sojuszu.

28 września - Kongresy PNL i PD podjęły decyzję o stworzeniu sojuszu politycznego i wyborczego o nazwie „Sprawiedliwość i Prawa” (Dreptate și Adevă, DA – czyli „tak”).

18-19 października - odbyło się referendum konstytucyjne. Zaproponowane zmiany miały na celu dostosowanie wymogów prawodawstwa krajowego do norm unijnych. Większość mieszkańców popierała tę reformę.

grudzień - Rada Europejska ustaliła kalendarz przystąpienia Rumunii i Bułgarii do UW, ponownie podano 1 stycznia 2007 r. jako pożądaną datę tego aktu.

2004

Rok 2004 upłynął pod znakiem narastającej walki politycznej z potrójnymi wyborami: samorządowymi w czwrcu oraz parlamentarnymi i prezydenckimi późną jesienią. Naprzeciw siebie stanęły dwa silny bloki: PSD + PUR i PNL + PD zrzeszone w DA. PRM i UDMR liczyły się coraz mniej, choć w 2004 r. ich elektorat był jeszcze w miarę stabilny.

29 marca - przyjęcie Rumunii do NATO.

6 i 20 czerwca – wybory samorządowe. Największe starcie zanotowano w Bukareszcie, gdzie naprzeciw siebie zajęli miejsca urzędujący burmistrz, Traian Băsescu z PD, i ministr spraw zagranicznych, Mircea Geoană z PSD.

Ugrupowanie	Wybory na burmistrzów	Wybory na radnych lokalnych	Wybory na radnych wojewódzkich
PSD	41,83	31,88	32,71
PNL	17,20	15,38	15,99
PD	15,00	12,83	12,79
PUR-SL	4,89	6,34	6,01
UDMR	4,04	4,92	5,67

10 sierpnia – PNA pomownie otwierała „śledztwo flota”.

9 września – powstał Związek Narodowy (Uniunea Națională) PSD i PUR.

6 października – DA wyznaczyły Băsescu jako swojego reprezentanta.

28 listopada – wybory parlamentarne (zwycięzcą wyborów parlamentarnych okazał się sojusz PSD-PUD. Za socjaldemokratami uplasował się Sojusz DA) i pierwsza tura wyborów prezydenckich (wygrał Năstase, drugie miejsce zajął Băsescu, trzecie Tudor)

Partia	Wybory do Sejmu	Wybory do Senatu
PSD-PUR	36,61	37,13
Soujsz DA	31,33	31,77
PRM	12,92	13,63
UDMR	6,17	6,23

12 grudnia – druga tura wyborów prezydenckich, Băsescu został wybrany na prezydenta Rumunii.

Kandydat	Pierwsza tura wyborów	Druga tura wyborów
Traian Băsescu	33,91	51,23
Adrian Năstase	40,93	48,77

20 grudnia – Băsescu złożył w parlamencie przysięgę jako nowy prezydent Rumunii.

22 grudnia – Băsescu mianował Tăriceanu premierem.

23 grudnia – do istniejącej już koalicji PNL-PD-UDMR dołączyła PUR.

19 grudnia - parlamentaliści Bloku Narodowo-Demokratycznego (Blocul National Democrat, BND) wyrazili poparcie dla rządu tworzonego przez DA.

2005

11 stycznia - Iliescu wrócił do PSD i otrzymał honorową legitymację z numerem jeden.

16 lutego - przewodniczący PNL, PD, UDMR i PUR podpisali protokół w sprawie funkcjonowania koalicji rządowej. Powołano organy koordynacyjne koalicji na szczeblu państwowym, rządowym, parlamentarnym i wojewódzkim.

maj – SAR przygotowało kolejne propozycje dla rządu i prezydenta, tym razem dotyczące reform w Ministerstwie Spraw Zagranicznych.

25 kwietnia – w Luksemburgu, byli prezydenci Ion Iliescu i Emil Constantinescu na ceremonii podpisania traktatu akcesyjnego Rumunii do Unii Europejskiej.

21 kwietnia - odbył się Kongres PSD, na którym dokonano zmian w zarządzie partii. Przewodniczącym został Geoană, przewodniczącym wykonawczym Năstase.

7 maja - odbył się Nadzwyczajny Kongres PUR, który zdecydował o zmianie nazwy ugrupowania na Partia Konserwatywna (Partidul Conservator, PC), Voiculescu pozostał przewodniczącym. Do tego momentu PUR była partią lewicową, a po przekształceniu w PC przyjęto wytyczne, oparte na doktrynie konserwatyzmu.

14 czerwca – rząd przedstawił parlamentowi projekt zmian w wymiarze sprawiedliwości oraz prawie własności.

22 czerwca - odbyła się Konferencja Narodowa PD. Przewodniczącym partii został Emil Boc, a przewodniczącym wykonawczym Adrian Videanu.

	<p>26 lipca – skandal rządowy, do dymisji padała się minister kultury, Mona Muscă. Powodem był brak konsultacji premiera Tăriceanu z czynnikami partyjnymi przy podejmowaniu decyzji.</p> <p>25 sierpnia - osiem organizacji społecznych (APADOR-CH, Stowarzyszenie Pro-Demokracja (Asociația Pro Democrația) i rumuński oddział Transparency international, wystosowały list w którym domagały się wprowadzenia jednomandatowych okręgów wyborczych.</p> <p>19 września – PD opuszczała organizacji socjalistycznych i przyjęta do Europejskiej Partii Ludowej.</p> <p>grudzień – utworzono Instytut ds. Badania Zbrodni Komunistycznych w Rumunii.</p>
2006	
	<p>styczeń – sprawa „ciotki Tamary” – krewnej żony Năstase, która była właścicielką majątku o wartości powyżej miliona euro.</p> <p>15 marca – z powodu sprawy „ciotki Tamary”, Năstase zrezygnował z funkcji przewodniczącego izby niższej parlamentu, a także przewodniczącego wykonawczego partii.</p> <p>28 marca – Turianu został przewodniczącym CNSAS.</p> <p>4 kwietnia – przez kilka dni przed siedzibą CNSAS odbywały się protesty, Băsescu przekonał Kolegium CNSAS do ponownego głosowania, które wygrał Claudiu Secașiu, znany historyk i człowiek mało konfliktowy.</p> <p>23 maja 2006 r. – wrócili rumuńscy dziennikarze, którzy byli porwani w Iraku.</p> <p>lato – wybuchł kolejny skandal lustracyjny. Lavina Sandru, deputowana z ramienia małego klubu, podała do mediów informację, że Mona Muscă, były minister kultury, była w czasach komunistycznych informatorką Securitate o pseudonimei „Dana”.</p> <p>grudzień – utworzona Partię Ludową, wychodzą Humanisci TW "Felixa" z rządu zwalczani od wyborów 2004 roku przez prezydenta Băsescu i PD-L</p> <p>3 grudnia - PC wyszła z koalicji i rządu, padając identyczne uzasadnienie jak wcześniej Gheorghe Copos – brak poparcia dla zgłaszanych legislacyjnych.</p> <p>10 grudnia - na Nadzwyczajnym Zjeździe PSd, Iliescu przyznano tytuł honorowego przewodniczącego partii.</p> <p>15 grudnia - potępienie komunizmu oficjalne - zasługa Băsescu.</p> <p>27 grudnia 2006 - spotkanie „platformy” Stoiljana z liderami demokratów, między innymi z Emilem Bokiem, przewodniczącym PD.</p> <p>28 grudnia – „platformersi” wystąpili z PNL s utworzyli własne ugrupowanie o nazwie Partia Liberalno-Demokratyczna (Partidul Liberal Democrat, PLD).</p>
2007	

1 stycznia - Rumunia przystąpiła do Unii Europejskiej.

Luty - PSD powołuje komisję Dana Voiculescu TW "Felix" ds. zbadania działalności Prezydenta Băsescu (też DIE). Wojna PSD przeciwko Băsescu, w kwietniu zawieszenie prezydenta Băsescu i odwołanie po nieważnym referendum. Rząd mniejszościowy Tăriceanu i UDMR z poparciem Geoany PSD.

13 lutego – przegłosowano złożony przez PC wniosek o wotum nieufności dla ministra sprawiedliwości, Monika Macovei, która należała do PD.

28 lutego – utworzono specjalną komisję parlamentarną ds. Zbadania „działalności niekonstytucyjnej” prezydenta. Na jej czele stanął Dan Voiculescu, który miał osobiste powody do zemsty na prezydencie.

12 marca – rząd zdecydował o przesunięciu terminu wyborów do Parlamentu Europejskiego na jesień 2007.

21 marca - Komisja ogłosiła raport, według którego Băsescu aż dziewiętnaście razy dopuścił się złamania lub nadinterpretacji prawa/

26 marca – odbyło się posiedzenie kierownictwa Sojuszu DA, Biuro Polityczne PNL podjęło decyzję o wyjściu z DA, zerwaniu koalicji z PD i utworzeniu rządu mniejszościowego.

3 kwietnia – parlament udzielił wotum zaufania gabinetowi, na czele którego ponownie stanął Călin Popescu-Tăriceanu. Rząd uzyskał poparcie również ze strony PSD.

19 kwietnia – parlament przegłosował, 322 głosami „za” przy 108 „przeciw” i 10 wstrzymujących się, wniosek PSD o zawieszenie Băsescu w sprawowaniu funkcji prezydenta.

19 maja 2007 r. referendum ukozało słabość opozycji antyprezydenckiej. Ani PSD, ani PNL nie udało się zmobilizować swoich zwolenników do głosowania.

23 maja – Traian Basescu powrócił do Palatul Cotroceni.

4 czerwca – PD złożyła wniosek o wotum nieufności dla rządu, lecz 11 czerwca został on odrzucony.

11 czerwca – upadł złożony przez PD wniosek o wotum nieufności wobec Tăriceanu.

25 października – odbyło się długo zapowiadane referendum dotyczące wprowadzenia okręgów jednomandatowych. Przeprowadzono pierwsze w Rumunii wybory do Parlamentu Europejskiego.

3 września - parlament odrzucił złożony przez PSD wniosek o wotum nieufności dla gabinetu Tăriceanu.

10 września – Crulic został aresztowany w Krakowie pod zarzutem kradzieży portfela.

	16 grudnia – odbył się Nadzwyczajny Kongres PD, na którym podjęto decyzję o połączeniu się z PLD Theodora Stoilojana. Powstała Partia Demokratyczno-Liberalna (Partidul Democrat Liberal, PDL)															
2008																
	<p>31 stycznia – Trybunał Konstytucyjny jednogłośnie uznał, że „ustawa Ticu” z 1999 r., na podstawie której powstała CNSAS, jest niezgodna z ustawą zasadniczą.</p> <p>1 lutego – opublikowana uchwała i CNSAS automatycznie przestała funkcjonować.</p> <p>6 lutego – w porozumieniu z organizacjami społecznymi opracowano Rozporządzenie Doraźne rządu, na podstawie którego była możliwa dalsza działalność CNSAS.</p> <p>30 listopada – wybory parlamentarne, cechowały się one wybitnie niską frekwencją (39,2 proc. Uprawnionych do głosowania). Wybory wygrała PSD, na drugim miejscu uplasowała się PDL.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Partia</th> <th>Wybory do Sejmu</th> <th>Wybory do Senatu</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>PSD</td> <td>33,09</td> <td>34,16</td> </tr> <tr> <td>PDL</td> <td>32,36</td> <td>33,57</td> </tr> <tr> <td>PNL</td> <td>18,57</td> <td>18,74</td> </tr> <tr> <td>UDMR</td> <td>6,59</td> <td>6,39</td> </tr> </tbody> </table>	Partia	Wybory do Sejmu	Wybory do Senatu	PSD	33,09	34,16	PDL	32,36	33,57	PNL	18,57	18,74	UDMR	6,59	6,39
Partia	Wybory do Sejmu	Wybory do Senatu														
PSD	33,09	34,16														
PDL	32,36	33,57														
PNL	18,57	18,74														
UDMR	6,59	6,39														
2009																
	<p>marzec – rząd tworzony przez koalicję PDL-PSD znalazł się w bardzo trudnej sytuacji, jako że było pewne, iż wybory prezydenckie będą starciem kandydatów wystawionych przez te ugrupowania.</p> <p>marzec 2009 – Crin Antonescu został przewodniczącym PNL.</p> <p>1 października 2009 – Boc zdymisjonował Nikę</p> <p>2 października 2009 – w geście solidarności z kolegą, wszyscy socjaldemokraci opuścili rząd.</p> <p>13 października 2009 – przegłosowano wotum nieufności dla rządu, złożone przez PNL i UDMR.</p> <p>15 października 2009 – głowa państwa powierzyła misję tworzenia rządu Lucianowi Croitoru, bezpartyjnemu ekonomście związanemu z Mugurem Isărescu.</p> <p>23 października 2009 – przedstawiono skład nowego rządu, połowa ministrów pochodziła z gabinetu Boca.</p> <p>22 listopada 2009 – pierwszą turę wyborów prezydenckich wygrał Băsescu, jednak Geoană prawie dorównał rywalowi.</p> <p>6 grudnia 2009 – Drugą turę wyborów prezydenckich z minimalnym stosunkiem głosów wygrał Băsescu.</p>															

Kandydat	Pierwsza tura wyborów	Druga tura wyborów
Traian Bănescu	32,44	50,34
Mircea Geoană	31,15	49,66
Crin Antonescu	20,0	

8 grudnia 2009 – socjaldemokraci nie pogodzili się łatwo z porażką, zaskarżyli przebieg wyborów do Sądu Konstytucyjnego.

14 grudnia 2009 – Sąd Konstytucyjny przedstawił winiki pomownego przeliczenia głosów nieważnych. Okazało się, że znakomita ich większość faktycznie była nie ważna. To nie zmieniło wyników wyborów. Sąd Konstytucyjny zatwierdził zwycięstwo urzędującego prezydenta.

23 grudnia 2009 – nowy rząd, ponownie z Emiliem Bokiem jako premierem został zaprzysiężony, wicepremierem został Bela Markó.

2010

20-21 lutego – odbył się Kongres PSD, na którym zorganizowano wybory nowego przewodniczącego.

20 lutego - Victor Ponta został nowym przewodniczącym PSD.

20 kwietnia – zarejestrowano nową partię o nazwie Krajowy Związek na Rzecz Rozwoju Rumunii (Uniunea Națională pentru Progresul României, UNPR). Na jego czele stanął Marian Sârbu.

3 września – Boc dokonał większego przetasowania w rządzie i wymienił sześciu ministrów. Stanowisko stracili między innymi minister kultury, Hunor Kelemen i minister gospodarki, Adrian Videanu.

27 września – odszedł minister administracji i spraw wewnętrznych, Vasile Blaga.

2011

10 stycznia 2011 r. podpisano porozumienie polityczne między PNL i PC i utworzono Sojusz Chrześcijańsko-Demokratyczny (Alianța Creștin-Democrată, ACD)

5 lutego 2011 r – trzy partie (Partidul Social Democrat (PSD), Partidul Național Liberal (PND) Partidul Conservator (PC) zawarły wówczas porozumienie, tworząc Związek Socjal-Liberalny (Uniunea Social-Liberală, USL).

2012

10 stycznia - do dymisji podał się Raed Arafat, podsekretarz stanu w ministerstwie zdrowia

12 stycznia – demonstracja w Târgu Mureș na znak solidarności z Arafatem.

17 stycznia - Arafat został przywrócony przez premiera Emila Boka na stanowisko, lecz manifestacje zaczęły żyć własnym życiem

19 stycznia – największa demonstracja w Bukareszcie przeciwko Bănescu

	<p>23 stycznia - pojawienie się na proteście w Bukareszcie młodego podporucznika Alexandru Gheorghe w mundurze galowym</p> <p>6 lutego – Premier Emil Boc podał się do dymisji</p> <p>9 lutego - roku nowym premierem Rumunii został 44-letni Mihai Răzvan Ungureanu, były szef Agencji Wywiadu (2004-2007)</p> <p>27 kwietnia – wotum nieufności wobec rządu. Lider opozycji Victor Ponta został desygnowany przez prezydenta Traiana Băsescu na stanowisko nowego szefa rządu</p> <p>maj - Rząd Victora Ponty – PNL – PSD-PUR/PC (284 mandaty), PD-L w opozycji, walka z Băsescu, zawieszenie i odwołanie prezydenta.</p> <p>10 czerwca – wybory samorządowe. USL uzyskała 49,71% głosów, PDL – 14,8%, PP-DD (Partidul Poporului – Dan Diaconescu) – 9,18%, UDMR (Uniunea Democrată Maghiară din România) – 5,45%</p> <p>20 czerwca – Nieudana próba samobójcza byłego premiera Adriana Năstase oskarżonego o korupcję.</p> <p>6 lipca – Koalicja rządowa Unii Społeczno-Liberalnej postawiła wniosek o odwołanie prezydenta, który w głosowaniu został poparty przez 258 z 432 senatorów. Tym samym prezydent został zawieszony w obowiązkach, które przejął przewodniczący Senatu, Crin Antonescu</p> <p>29 lipca – Referendum dotyczące odwołania prezydenta zostało uznane za nieważne przez Sąd Konstytucyjny Rumunii ze względu na zbyt niską frekwencję (46,24%)</p> <p>27 sierpnia – Zgromadzenie Narodowe przywróciło Traiana Băsescu na urząd prezydenta</p> <p>9 grudnia 2012 – wybory parlamentarne; USL (UNPR, PC, PSD, PNL) - 273 i 122 mandatów, ARD (PDL, PNȚCD - Aripa Pavelscu dostała 1 mandat do Izby Deputowanych w Senacie razem z PDL) – 56 i 24, PPDD – 47 i 22 mandaty, UDMR – 12 i 9 mandatów.</p> <p>17 grudnia – Victor Ponta został premierem</p>
2013	
	<p>7 lutego – dyplomatyczne tarcia między Rumunią i Węgrami wywołane przez podnoszenie flagi Szeklerów na budynkach urzędowych w Covasna i Harghita.</p> <p>4 kwietnia – protesty przeciwko wydobyciu gazu łupkowego</p> <p>1 września – protesty przeciwko Roșia Montană Project (projekt wydobycia złota i srebra zainicjowany przez Roșia Montană Gold Corporation)</p> <p>27 października – Prawie 150 tysięcy Węgrów i Szeklerów utworzyli ludzki łańcuch w Covasna żądając autonomii</p>

	<p>2 grudnia – Prezydent Traian Băsescu odmówił podpisania memorandum z MFW. W ramach porozumienia rząd rumuński zobowiązał się do obciążenia wydatków w sektorze opieki zdrowotnej oraz prywatyzacji nierentownych przedsiębiorstw państwowych.</p>									
2014	<p>6 stycznia – Sąd Najwyższy uznał, że Năstase, będąc premierem, przyjął łapówkę o równowartości 638 tysięcy euro i skazał go za to na karę czterech lat pozbawienia wolności. Dana Năstase, jego żona, została uznana winną udziału w procederze i skazana na karę trzech lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.</p> <p>30 stycznia – były minister transportu Relu Fenechiu (oligarcha PNL) został skazany na pięć lat więzienia za korupcję.</p> <p>25 lutego – PNL opuściła rząd Victora Ponty, rozpad parlamentarnej koalicji</p> <p>4 marca – Crin Antonescu rezygnuje z funkcji Prezesa Senatu i domaga się dymisji premiera Victora Ponty</p> <p>10 marca – starcia z policją w Târgu Mureș podczas spotkania upamiętniającego poległych w 1854 Szeklerów.</p> <p>14 marca – po incydencie w Târgu Mureș władze rumuńskie zabroniły wjazdu do kraju przedstawicielom węgierskiej partii Jobbik</p> <p>25 maja – koalicja PSD-PC-UNPR uzyskała 37,4% głosów w wyborach do Parlamentu Europejskiego</p> <p>28 czerwca – Klaus Iohannis zastąpił Crina Antonescu na stanowisku przewodniczącego Partii Narodowo-Liberalnej</p> <p>27 sierpnia – uruchomienie gazociągu Iași–Ungheni w obecności prezydentów Rumunii i Mołdawii</p> <p>16 listopada – wybory prezydenckie. Zwycięstwo Klaus Iohannisa (burmistrz Sybina, lider Demokratycznego Forum Niemców w Rumunii, przewodniczący Partii Narodowo-Liberalnej)</p> <table border="1" data-bbox="405 1585 1461 1697"> <thead> <tr> <th>Kandydat</th> <th>Pierwsza tura wyborów</th> <th>Druga tura wyborów</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Klaus Iohannis</td> <td>30,37</td> <td>54,43</td> </tr> <tr> <td>Victor Ponta</td> <td>40,44</td> <td>45,56</td> </tr> </tbody> </table> <p>17 grudnia – OMV Petrom i Hunt Oil Company odkryły największe w ciągu ostatnich lat złoża ropy i gazu w południowej części Buzău</p> <p>29 grudnia – rosyjski Gazprom zmniejszyła dostawy gazu do Rumunii o 30% ilości umownej</p>	Kandydat	Pierwsza tura wyborów	Druga tura wyborów	Klaus Iohannis	30,37	54,43	Victor Ponta	40,44	45,56
Kandydat	Pierwsza tura wyborów	Druga tura wyborów								
Klaus Iohannis	30,37	54,43								
Victor Ponta	40,44	45,56								
2015										

	<p>20 czerwca – Rumunia staje się pełnoprawnym członkiem Europejskiej Organizacji Badań Jądrowych</p> <p>6 września – Zatrzymano burmistrza Bukaresztu Sorina Oprescu pod zarzutem brania łapówek</p> <p>21 października – Były prezydent Ion Iliescu oskarżony o zbrodnie przeciwko ludzkości z powodu stłumienia protestów w roku 1990. Protest środowisk studenckich w roku 1990 został brutalnie stłumiony przy pomocy 20-tysięcznej grupy górników.</p> <p>30 października – pożar w klubie nocnym Colectiv w Bukareszcie. Zginęło 58 osób, ponad 160 rannych.</p> <p>3 listopada – ponad 15.000 osób protestowało przed siedzibą rządu rumuńskiego, blokując ruch na placu Zwycięstwa. Uczestnicy protestów narzekają na wysoki w kraju poziom korupcji, który mógł przyczynić się do tragicznego w skutkach pożaru w klubie</p> <p>4 listopada – Premier Victor Ponta podał się do dymisji pod presją protestów. Razem z nim złożył mandat burmistrz 4 dzielnic, Cristian Popescu Piedone. Na stanowisko premiera został mianowany Dacian Cioloş (dotychczas obejmował posadę europejskiego komisarza ds. rolnictwa i rozwoju wsi)</p>
2016	
	<p>14 marca – Liczba ofiar pożaru w Colectiv sięgnęła 64 osób</p> <p>12 maja – Stany Zjednoczone uruchomiły w Rumunii zbudowany kosztem 800 mln dolarów system obrony przeciwrakietowej, który ma chronić Europę przed pociskami balistycznymi z głowicami atomowymi wystrzeliwanymi z Bliskiego Wschodu</p>